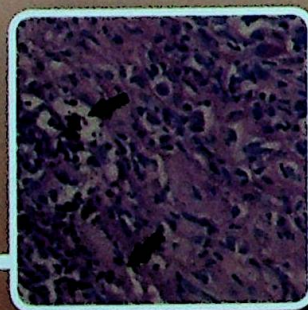
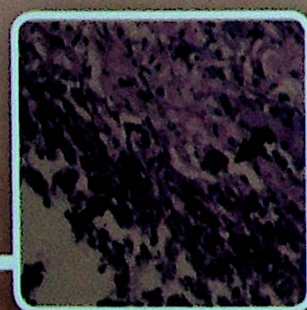
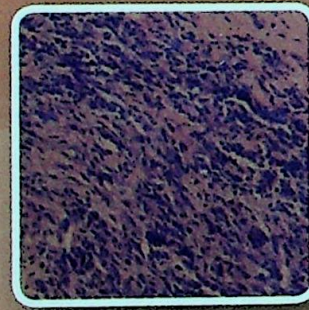
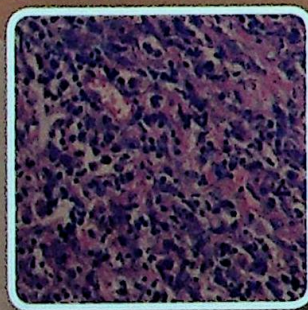
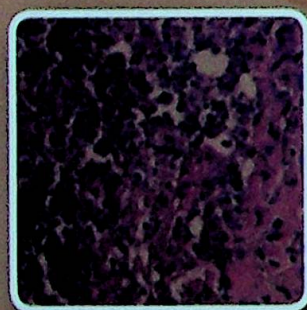
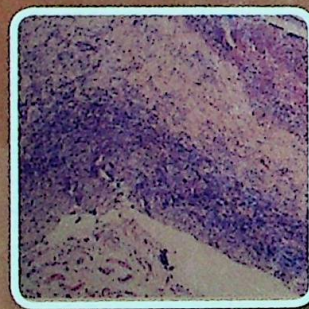
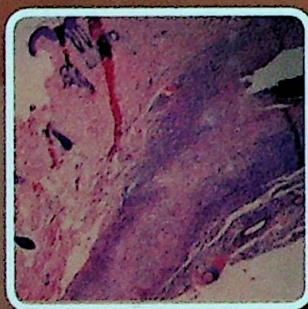
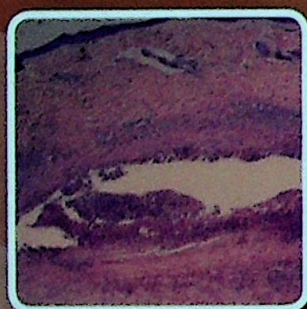

В.І. СТЕПАНЕНКО, А.І. ЧОБОТАРЬ, С.О. БОНДАРЬ

ДЕРМАТОЛОГІЯ І ВЕНЕРОЛОГІЯ

ДРУГЕ ВИДАННЯ

МЕДИЦИНА

www.medpublish.com.ua

В.І. СТЕПАНЕНКО, А.І. ЧОБОТАРЬ, С.О. БОНДАРЬ

ДЕРМАТОЛОГІЯ І ВЕНЕРОЛОГІЯ

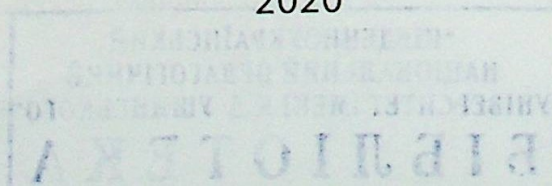
ПІДРУЧНИК

ДРУГЕ ВИДАННЯ, СТЕРЕОТИПНЕ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Міністерством охорони здоров'я України
як підручник для студентів медичних
(фармацевтичних) закладів фахової передвищої
та вищої освіти

Київ
ВСВ «Медицина»
2020

УДК 616.5+616.97
ББК 55.83; 55.81я73
Д36

545362

*Затверджено Міністерством охорони здоров'я України як підручник
для студентів медичних (фармацевтичних) закладів фахової передвищої та вищої освіти
(лист № 0801-48/90418769 від 28.06.2013)*

Авторський колектив:

В.І. Степаненко — доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри дерматології та венерології з курсом косметології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, головний спеціаліст МОЗ України зі спеціальності «Дерматовенерологія», президент Української асоціації лікарів дерматовенерологів і косметологів; **А.І. Чоботарь** — викладач дерматології та венерології вищої категорії, викладач-методист, голова циклової комісії вузьких клінічних дисциплін Кіровоградського фахового медичного коледжу ім. Є.Й. Мухіна, дерматовенеролог вищої категорії МСЧ Кіровоградської льотної академії Національного авіаційного університету; **С.О. Бондарь** — директор Кіровоградського фахового медичного коледжу ім. Є.Й. Мухіна, викладач-методист, викладач вищої категорії; **К.В. Коляденко** — кандидат медичних наук, доцент кафедри дерматології та венерології з курсом косметології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця; **О.Н. Краснослободцева** — викладач дерматології та венерології вищої категорії, викладач-методист Першого київського медичного коледжу; **Л.В. Чоботарь** — викладач першої категорії Кіровоградського фахового медичного коледжу ім. Є.Й. Мухіна; **П.І. Сидоренко** — кандидат медичних наук, професор Кіровоградського фахового медичного коледжу ім. Є.Й. Мухіна

Рецензенти:

М.М. Лебедюк — доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри дерматології та венерології Одеського національного медичного університету; **Б.Г. Коган** — доктор медичних наук, професор кафедри дерматології та венерології з курсом косметології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця; **М.Ю. Попович** — головний лікар Кіровоградського ОШВД, головний дерматовенеролог Департаменту охорони здоров'я ОДА; **В.П. В'юницький** — директор Київського міського медичного фахового коледжу, викладач вищої категорії, викладач-методист; **В.М. Косенюк** — заступник директора з навчально-виробничої роботи Київського міського медичного фахового коледжу, викладач вищої категорії, викладач-методист; **Л.В. Томенко** — викладач дерматології та венерології вищої категорії Кіровоградського медичного фахового коледжу ім. Є.Й. Мухіна, дерматовенеролог вищої категорії Кіровоградського обласного шкірвендиспансеру

Дерматологія і венерологія: підручник / В.І. Степаненко, А.І. Чоботарь, С.О. Бондарь та ін. — 2-е вид., стер. — К.: ВСВ «Медицина», 2020. — 336 с. + 48 с. кольор. вкл.

ISBN 978-617-505-811-4

545362

У підручнику системно, відповідно до навчальної програми і тематичних планів медичних (фармацевтичних) закладів фахової передвищої та вищої освіти викладено теоретичну частину. У кожній темі описано етіологію та патогенез, клінічні прояви, діагностику, лікування і профілактику різних дерматозів і захворювань, які передаються статевим шляхом. Усі теми ілюстровано малюнками та фотографіями.

Для студентів медичних (фармацевтичних) закладів фахової передвищої та вищої освіти за спеціальностями «Лікувальна справа», «Акушерська справа», «Сестринська справа», а також для медичних працівників, які працюють у цій галузі.

УДК 616.5; 616.97
ББК 55.83; 55.81я73

© В.І. Степаненко, А.І. Чоботарь, С.О. Бондарь,
К.В. Коляденко, О.Н. Краснослободцева, Л.В. Чоботарь,
П.І. Сидоренко, 2015, 2020

ISBN 978-617-505-811-4

© ВСВ «Медицина», оформлення, 2020

ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К.Д. УШІНСЬКОГО
БІБЛІОТЕКА

Список скорочень.....	5
Передмова	6
Вступ	7
Історія розвитку дерматовенерології.....	6
Етапи розвитку дерматології.....	6
Етапи розвитку венерології.....	14
РОЗДІЛ 1. Загальні питання дерматології і венерології.....	19
Будова шкіри.....	19
Придатки шкіри.....	21
Фізіологія шкіри.....	22
Патоморфологічні зміни шкіри.....	25
Морфологія слизової оболонки порожнини рота.....	26
Фізіологія слизової оболонки порожнини рота.....	29
Морфологічні елементи висипки.....	29
Первинні морфологічні елементи висипки.....	30
Вторинні елементи висипки.....	32
РОЗДІЛ 2. Принципи лікування шкірних хвороб	36
Медикаментозний анафілактичний шок	45
РОЗДІЛ 3. Інфекційні та паразитарні хвороби шкіри.....	48
Гнійничкові захворювання шкіри.....	48
Стафілодермія	49
Стрептодермії.....	54
Стрептостафілококові ураження шкіри — змішані піодермії.....	57
Еритеми	61
Туберкульоз шкіри.....	68
Локалізовані (вогнищеві) форми туберкульозу шкіри.....	68
Лепра	75
Вірусні інфекції шкіри та слизових оболонок.....	80
Вірусні інфекції шкіри, які спричинюють утворення пухирців.....	80
Вірусні інфекції шкіри та слизових оболонок із розростанням епідермісу.....	87
Мікози шкіри та слизових оболонок.....	90
Кератомікози.....	95
Дерматомікози (епідермомікози).....	97
Трихомікози.....	101
Онїхомікози.....	102
Кандидози.....	103
Маласезіоз шкіри.....	105

Глибокі мікози	109
Псевдомікози.....	111
Паразитарні хвороби шкіри. Дерматозоонози	114
Короста	114
Педикульоз і фтиріаз	118
Алергійні хвороби шкіри — алергодерматози	119
Дерматит	120
Екзема	123
Токсикодермії.....	128
Кропив'янка	133
Атопічний дерматит.....	137
Професійні дерматози	141
Хвороби шкіри нез'ясованої етіології.....	151
Псоріаз.....	151
Пітиріаз рожевий (Жибера)	167
Червоний плоский лишай.....	168
Колагенози	171
Червоний вовчак	171
Склеродермія.....	176
Вроджені вади розвитку.....	180
Іхтіоз.....	180
Порушення пігментації шкіри.....	181
Хвороби волосся.....	182
Гніздове облісіння	182
Хвороби потових залоз.....	183
Пухирчасті дерматози.....	184
Справжня пухирчатка.....	185
Бульозний епідермоліз	191
Герпетиформний дерматоз Дюрінга.....	192
Хвороби сальних залоз.....	195
Себорея	195
Вугри звичайні	197
Рожеві вугри	205
Білі вугри	206
Новоутворення шкіри	206
Факультативні передраки та новоутворення шкіри з доброякісним перебігом	207
Облігатні передраки.....	216
Новоутворення шкіри зі злоякісним перебігом	218
РОЗДІЛ 4. Венерологія	224
Венеричні хвороби. Захворювання, що передаються переважно статевим шляхом	224
Сифіліс.....	225
Гонікокова інфекція	283
Урогенітальний трихомоніаз.....	296
Хламідіоз урогенітальний.....	300
A56 Інші хвороби, спричинені хламідіями, що передаються статевим шляхом.....	308
Інші уточнені хвороби, що передаються переважно статевим шляхом.....	313
Інфекція, зумовлена вірусом імунодефіциту людини (ВІЛ-інфекція/СНІД).....	318
Пахвинна гранульома	332
Шанкроїд.....	332
Венерична лімфогранульома.....	333
Інфекційні хвороби.....	335